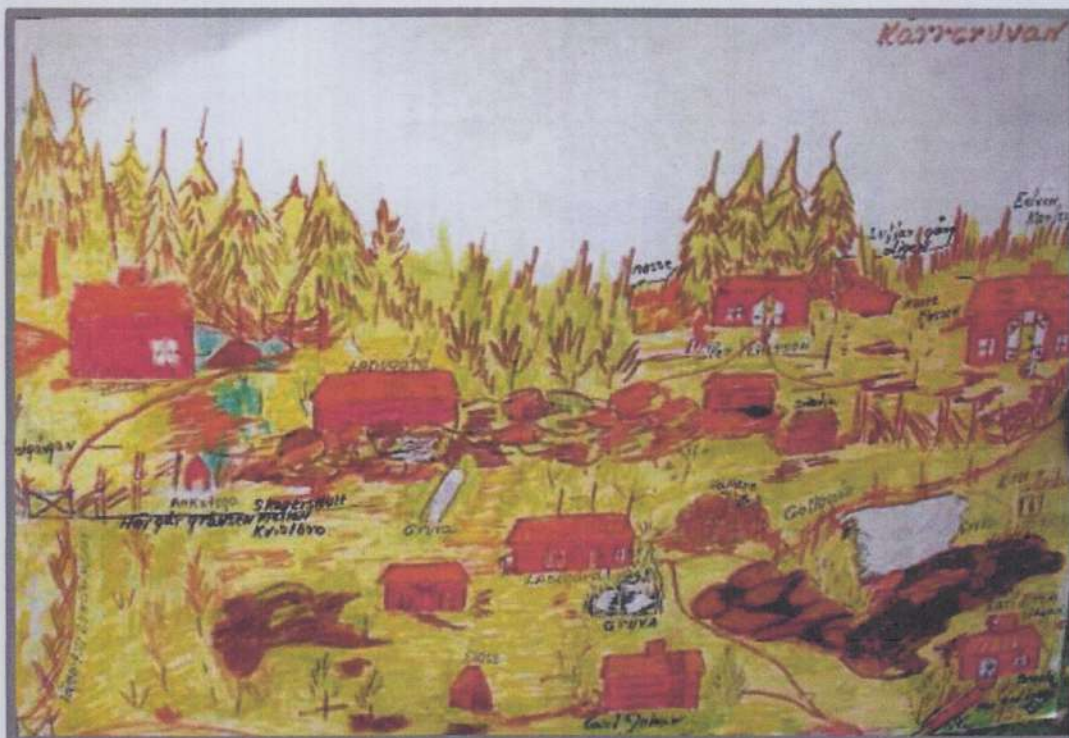

Gruvbyn
Kärrgruvan

Gruvbyn Kärrgruvan målad ur minnet från barndomen av Mandis Söderholm

Ivar Lundström, född 1910 i Kärrgruvan berättar:

Vi vet säkert att det fanns bebyggelse i Kärrgruvan i mitten på 1600-talet, i samband med att malmbrytningen började, men det är troligt att man får gå tillbaka mycket längre i tiden.

I samband med att gruvdriften började byggdes fem bostadshus som samtliga fick namnet Kärrgruvan.

Sedan tidigare fanns här två torpstugor som båda hette Mosstorp och låg nära mossen. I byn Kärrgruvan fanns nu totalt sju bostadshus som rymde nio familjer.

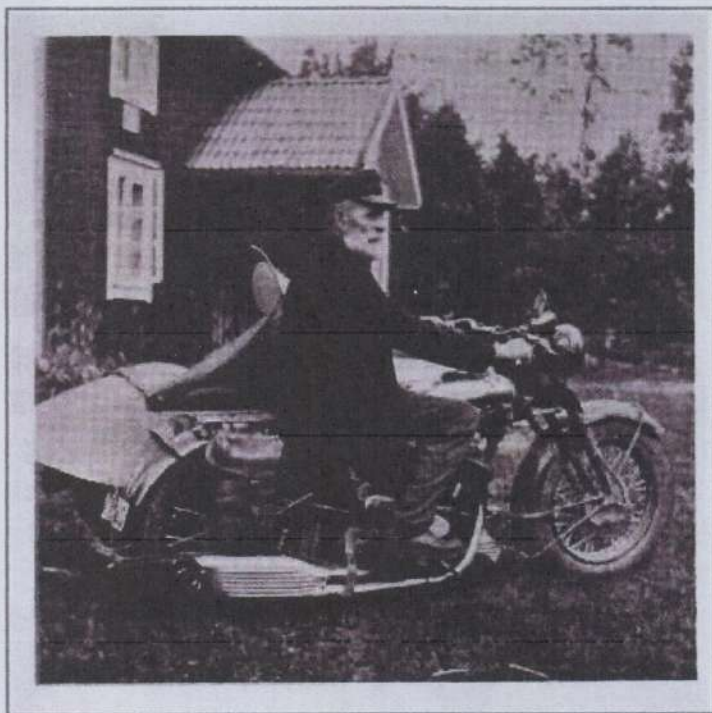
Sista boende i den södra Mosstorpsstugan var en gumma som kallades för "Myr-Ingrid". Efter hennes död slogs de båda torpen ihop till en fastighet. Norra Mosstorpet fanns kvar i slutet på 1940-talet och skänktes då till Fagersands Missionsförsamling. Man flyttade huset till Lugnets skola där det användes som gudstjänstlokal under ett antal år.

Sista boende i norra Mosstorpstugan var pensionerade skogvaktare Per Gustav Pettersson, död 1944 vid 93 års ålder. Per var vid god hälsa långt in i ålderdomen och använde sin motorcykel tills han var nittio år fyllda.

Han var en av de första frikyrkomännen i Skagershults socken och aktiv sedan ungdomen i Hasselfors västra friförsamling.

Under sin tid som skogvaktare var Per en stor jägare och skicklig skytt. Han bokförde alla djur som han skjutit och resultatet blev 1 218 djur. Den största älgturen som någonsin skjutits på Hasselforsgodset sköt Pettersson år 1880. I boken "Skagershult" återger Mauritz Magnusson många jaktepisoder från Petterssons tid som skogvaktare. Här skildras både dramatiska jaktminnen och nappatag med tjuvskyttar.

NV om Mosstorpsstugan låg det så kallade "långhuset" som inrymde två lägenheter. Varje lägenhet bestod av kök och en liten kammare. Många familjer bodde här under längre och kortare tider. Sista boende var Carolina Lytell, 1906 och Carl Fredrik Eriksson, 1911. Huset stod sedan öde tills det revs 1919.

Längst norrut i gruvbyn låg den här stugan som även den haft många hyresgäster under årens lopp. Stugan byggdes om i samband med att Edvin Karlsson från Guldsmedstorp och Linda Stenström från Svartsjömark gifte sig 1919 och flyttade in. De bodde kvar i sexton år och flyttade sedan till Ådala. 1935 flyttade Erik Johansson med hustru Margit, född Lundström, in och stannade i sex år innan de flyttade vidare till Ölsboda. Sista boende var ungarlen Elis Ström från Ljungstorp som bodde kvar till 1970.

Gruvstugan / "Carl-Jansa stugan" 1916

Fr v Carl Jansson och hustrun Adolfina. Sittande fr v sonen Petrus, barnbarnet Erik och dottern Beata.

Kvinnan t h heter Amalia.

I Gruvstugan bodde gruvfogdarna. Den siste gruvfogden vid Kärrgruvan var Janne Tell. När malmbrytningen upphörde på 1840-talet bodde han kvar ytterligare några år. Därefter kom torparfamiljen Jan Olsson och Cajsa Persdotter från Nysund med tre söner, Carl, Anders och Adolf.

Efter makens död bodde änkan och sönerna kvar i stugan och för att försörja sig och barnen drev Cajsa en liten handel med dåtidens viktigaste varor, mjöl, gryn, socker, salt och tobak o dyl.

Sista boende i torpet "Carl Jansas" var sonen Carl med familj, bilden ovan. Carl Jansson dog år 1941, 88 år gammal.

"Carl-Ersstugan" fick namnet efter sista boende i torpet. Carl Ersson med hustrun Emma och barnen kom till Kärrgruvan från Dormen år 1900. Tiden i Kärrgruvan blev inte så lång, redan 1907 flyttade man vidare till Körartorp, även kallat Fiskarstugan, utanför Hasselfors.

Till "Carl-Ersstugan" hörde en del jord runt stugan, en åker nere vid mossen samt en ängslycka som låg efter vägen mot Guldsmedstorp. En visthusbod stod bakom stugan, ladugården och logen flyttades senare till Bastfallet mellan Farmen och Fågelbygget.

Bildkälla: Örebro Stadsarkiv

Södra Kärrgruvan var troligen det första torpet som byggdes efter att malmbrytningen påbörjats i Kärrgruvan i mitten på 1600-talet.

Bildkälla: Örebro stadsarkiv

Anders Persson, f. 1833 och uppväxt i Södra Kärrgruvan, flyttade efter giftermål till Kvarnåsen och vidare till Sörmland. Han återvände till barndomshemmet tillsammans med hustrun och barnen i mitten på 1860-talet. Anders genomförde så småningom en större om- och tillbyggnad av Södra Kärrgruvan. En övervåning tillkom och stugan byggdes ut åt väster. Anders, som antagit efternamnet Lundström, var känd för att vara en skicklig skräddare, ett yrke som utövades av flera generationer i Lundströmssläkten i Kärrgruvan. Södra Kärrgruvan är nu det enda kvarvarande torpet i Kärrgruvan, ägare är Rune Bergström.

Källor:

Ivar Lundströms anteckningar om Kärrgruvan

"Skagershult, en Närkesocken" av Daniel Harbe

"Skagershult" av Mauritz Magnusson

Hasselfors byalag, Torpgruppen

2017-09-16/sammanställt av Cristina Söderberg